

Başvuru Numarası : 2020 / 1239
Toplantı Tarihi / Sayısı : 09.03.2021 / 149
Karar Numarası : 2021 / 49
Başvuran : M.Ö. (T.C: ...)
Adres : ...
Muhatap : ...
Adres : ...

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle, 17.12.2004 tarihinde D. Adliyesi'nde zabıt kâtipliği görevine başladığını; 05.12.2009 tarihinde N. Adliyesi'ne atandığını; 15.03.2016 tarihinden bu yana aynı yerde yazı işleri müdürü olarak görev yaptığını, N. Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu tarafından 04.12.2009 tarihinden bu yana yer değişikliği taleplerinin ve başka mahkemelerdeki müdürlerin yerine görevlendirme taleplerinin kabul edilmediğini; hiçbir birimde isteğiyle çalışmadığını veya hiçbir birimden isteğiyle ayrılmadığını, Komisyon'un 06.08.2020 tarihli ve 2020/183 sayılı kararı ile mevcut görevine ilaveten İnfaz Hâkimliği Yazı İşleri Müdürü olarak görevlendirildiğini; Komisyon'un, 28.09.2020 tarihli 2020/233 sayılı kararı ile İnfaz Hâkimliğindeki görevinin kaldırıldığı ve İcra Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü görevine devam etmesine karar verildiğini, yeni görev mahalline adaptasyon sürecinin henüz tamamlamış olmasına rağmen yine Komisyon'un 16.10.2020 tarihli ve 2020/256 sayılı kararı ile görev yerinin N. 3.Asliye Ceza Mahkemesi olarak tayin edildiğini, bu görevlendirmelerde yanında çalıştığı hâkimlerin görüşünün alınmadığını; N. Adliyesi'nde gerek Asliye Ceza Mahkemeleri'nde gerekse diğer birimlerde 10 yıldan uzun süredir aynı görevleri icra eden Yazı İşleri Müdürleri bulunduğunu, buna rağmen kendisine felsefi ve siyasi düşünce ile yaş temellerine dayalı olarak ayrımcı uygulamalarla iş yerinde yıldırma fiilleri uygulandığını iddia etmektedir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru 27.10.2020 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru formu ve ekleri üzerinde yapılan ön inceleme sonrasında, başvuru esas incelemesi için Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Birimine gönderilmiştir
4. Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Birimi tarafından incelenen başvuruda başvuran;
 - a. 17.12.2004 tarihinde D. Adalet Dairesi'nde zabıt kâtipliği görevine başlayıp 05.12.2009 tarihinde naklen N. Adliyesi'ne atandığını; 2015 yılı Görevde Yükselme Sınavını kazanarak 15.03.2016 tarihinden bu yana da yazı işleri müdürü olarak görev yaptığını;
 - b. 04.12.2009 tarihinden bu yana yer değişikliği konusunda hiçbir talebinin kabul edilmediğini; başka mahkemelerdeki müdürlerin yerine refik görevlendirmeleri ile ilgili şimdiye kadar hiçbir talebinin kabul edilmediğini;
 - c. N. 2. Ağır Ceza Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğünden Mahkemenin Hakimler Savcılar Kurulu tarafından faaliyetinin durdurulması nedeniyle o tarihte Çocuk Mahkemesi ve

İcra Mahkemesi arasında komisyon kararı ile tercihen İcra Mahkemesi'ne görevlendirildiğini; akabinde Aile Mahkemesi'ne veya Ceza Mahkemesi'ne görevlendirilme talebinde bulunduğunu; ancak talebinin uygun görülmediğini;

d. Komisyonun 06.08.2020 tarihli 2020/183 sayılı kararı ile mevcut görevine ilaveten İnfaz Hâkimliği Yazı İşleri Müdürü olarak görevlendirildiğini; İcra Mahkemesinin taşınması gündeme geldiğinden başka bir tercih yapılabilecekken 28.09.2020 tarihli 2020/233 sayılı karar ile bu kez İnfaz Hâkimliğindeki görevinin kaldırıldığını ve İcra Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü görevinin devamına karar verildiğini; N. İcra Mahkemesinin 05.10.2020 tarihinde N. Vergi Dairesi'nin bulunduğu binaya taşındığını; burada yeni görev mahalline adaptasyon sürecini tamamlamış ve iş düzenini yerleştirmişken bu kez komisyonun 16.10.2020 tarihli 2020/256 sayılı kararı ile görev yerinin talebi dışında ve 2. kez tekrar değiştirilerek N. 3. Asliye Ceza Mahkemesi'ne görevlendirildiğini; 2802 sayılı Kanun'un 114/3'üncü maddesi uyarınca hâkimin görüşü de alınarak görev yerinin değiştirilebileceği halde bu yönde görüş oluşturulmadan işlem tesisi edilmesinin hukuka aykırı olduğunu;

e. N. Adliyesinde mevcut yazı işleri müdürlerinin özlük dosyaları incelendiğinde aynı görevde, aynı kadroda, aynı unvanda bulunan müdürlerden birçoğunun yerlerinin hiç değiştirilmediğini; bir kısmının yer değişikliğine ilişkin tüm taleplerinin kabul edildiği halde kendisinin sendikal aidiyete dayalı felsefi düşünce ve siyasi görüş ve yaş temelinde ayrımcılığı tabi tutulduğunu; görev yerinin 4 yıl içinde 3. kez talebine aykırı değiştirilmesi neticesinde işyerinde yıldırma ile eşit muamele ilkesine uyulmaması suretiyle ayrımcı uygulamalarla iş yerinde yıldırma maruz kaldığını iddia etmektedir.

5. 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca 02.11.2020 tarihli yazı ile başvuranın iddialarıyla ilgili olarak muhatap N. Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığından yazılı görüş talep edilmiştir. Muhatap görüşünü 24.11.2020 tarihinde Kurumumuza iletmiştir. Muhatap yazılı görüşünde:

a. N. Adliyesinde 20 yazı işleri müdürü olduğunu; bunlardan 4'ünün savcılık yazı işleri müdürü olarak, 1'inin komisyon yazı işleri müdürü olarak, 1'inin geçici görevli olarak K. Adliyesinde yazı işleri müdürü olarak görev yaptığını; N. Mahkemelerinde görevli olan yazı işleri müdürü sayısının 14 olduğunu;

b. N. Adliyesinde faaliyette olan mahkeme sayısının 23 olduğunu, bu nedenle yazı işleri müdürlerinin birden fazla mahkemede görev yaptıklarını; bazı mahkemelerde yoğunluk bulunması sebebiyle o mahkemede yazı işleri müdürünün tek bir mahkemeye baktığını, diğer yazı işleri müdürlerinde ek görevler olduğunu;

c. Başvurucu M.Ö.'nün ise İcra Mahkemesinde yazı işleri müdürü olarak görev yaptığını, 06.08.2020 tarihinde İcra Mahkemesine ilaveten İnfaz Hâkimliği görevi verildiğini; ancak İcra Mahkemesi N. Adliyesi dışında olan N. Vergi Dairesine taşındığı için başvuranın ek görevinin kaldırıldığını ve tekrar ek görev verilmediğini; başvuranın şu an 3. Asliye Ceza Mahkemesine baktığını ve ek görevinin olmadığını;

d. Başvuranın yazı işleri müdürlüğü döneminde sadece 06.08.2020 ile 28.09.2020 tarihleri arasında 53 gün ek görev yaptığını, aynı görevde bulunan çalışma arkadaşlarının yıllardır ikinci ve üçüncü ek görevlerini yerine getirdiklerini;

e. Komisyonun, talep olsun veya olmasın iş ve kadro durumunu dikkate alarak işlerin aksamasını önleme amacıyla yazı işleri müdürlerinin yerlerini ve yetkilerini değiştirdiğini;

f. M.Ö.'nün 16.03.2016 tarihinde yazı işleri müdürü olarak atandığını; ilk görev yerinin 2. Ağır Ceza Mahkemesi olduğunu ve ilerleyen süreçte bu mahkemenin faaliyetlerini durdurduğunu; başvuranın mahkeme faaliyetleri durdurulana kadar aynı yerde görev yaptığını; başvuranın mahkeme faaliyetlerini durdurduktan sonra 05.04.2017 tarihinde İcra Mahkemesine görevlendirildiğini;

g. Başvuranın 30.07.2018 tarihinde mazeret tayini istediğini, atamasının geçici görevli olarak S. Adliyesine yapıldığını ancak kişinin 22.05.2019 tarihli dilekçesi ile geçici görevlendirmeden vazgeçmesi üzerine geçici görevlendirme kararının kaldırıldığını;

h. Başvuranın 11.09.2019 tarihli dilekçe ile Ceza Mahkemesi veya Aile Mahkemesine görevlendirme talebinde bulunduğunu; Komisyonun hizmet gerekleri, iş ve kadro durumunu göz önüne alarak bu talebi reddettiğini;

i. Komisyonun 16.10.2020 tarihinde hakkında disiplin soruşturması açılmış olan M.Ö. ile M.Ç.'nin, disiplin soruşturması açılmış yazı işleri müdürlerinin aynı görevde kalmalarının disiplin soruşturmasının selameti açısından ve işlerin yürütülmesi yönünden uygun olmayacağı düşüncesi ile arasında karşılıklı görev yeri değişikliği kararı verdiğini;

j. M.Ö.'nün başvurusunda bahsettiği konuların doğru olmadığını; belirli konularda iş ve kadro durumuna göre lehine pek çok görevlendirme yapıldığını, 16.10.2020 tarihinde verilen komisyon kararıyla kendisinin 3. Asliye Ceza Mahkemesi'ne görevlendirilmiş olduğunu, kişinin daha önceki beyanlarından tercihinin ceza mahkemesi olarak anlaşıldığını;

k. M.Ö. hakkında yaş, sendika ve benzeri herhangi bir nedenle görevlendirme ya da tercih dışı görevlendirme yapılması gibi bir durumun söz konusu olmadığını, kendisinin zaman içinde sendikal hareketleri ile aynı sendikalarda yer alan personelin varlığının ortada olduğunu; yıllara sâri şekilde komisyon başkanının ve üyelerinin değiştiğini dolayısıyla kendisine özel işlem yapmayı gerektirir süregelen bir kadro olmadığını; Komisyonun kişisel beceri, uyum, görev gerekleri, çevre ile iletişim, iş ve kadro durumu dışında hiçbir kişisel tercih gözeterek görevlendirme yapmadığını; idarenin takdir yetkisini kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olarak hiçbir ayırım gözetmeksizin kullandığını ifade etmektedir.

6. 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca muhataptan alınan yazılı görüş 02.09.2020 tarihli yazı ile başvurana iletilmiş ve yazılı görüş talep edilmiştir. Başvuran 05.10.2020 tarihinde Kurumumuza göndermiş olduğu yazılı görüşünde özetle:

a. Başvurusunun yaş ve felsefi köken nedeniyle ayrımcılık yapıldığı iddialarına ilişkin olduğunu; Kurumun yaptığı açıklamaların başvuruya ilişkin konuları aydınlatma yönünde olmadığını; yaşı, kıdemi ve mevcut sendikal duruşu nedeniyle ayrımcılığa uğradığını;

b. Kurumun mahkemelerin iş yoğunluğuna ilişkin yaptığı açıklamaların doğru olduğunu; ancak görevlendirmelerde Yazı İşleri Müdürlerinin asli görevlerinin aynı kaldığını sadece ek görevlerinin kaldırılmış veya değiştirilmiş olduğunu;

c. Yazı İşleri Müdürü G.T.'nin sadece komisyon yazı işleri müdürlüğü ile yetkilendirildiğini, hiçbir şekilde kendisine ek görev verilmediğini; bu derece korunup kollanmasının nedeninin anlaşılmadığını; diğer yazı işleri müdürlerinden de Savcılık Müdürlerinin, 1. Asliye Ceza, 1. Asliye Hukuk, 4. Asliye Ceza Mahkemeleri müdürlerinin görev yerlerinin hiç değişmediğini; yalnızca ek görevlendirmeler verildiğini veya kaldırıldığını;

d. Hakkında açılan disiplin soruşturması nedeniyle görev yerinin değiştirildiğini; bu kararın disiplin cezası veren amirle memurun aynı ortamda çalıştırılmasının işlerin yürütülmesine olumsuz etki edeceği düşüncesi ile verilmesi halinde makul olabileceğini ancak ortada bir disiplin cezası kararı olmadığını; yerinin değiştirilmesine gerekçe yapılan bu hususun makul, mantıklı, kendi içerisinde tutarlı bir yaklaşım olmadığını;

e. Talebi olmayan mahkemelere talebi olmayan zamanlarda resen birden fazla kez görevlendirildiğini; işi az olan mahkemeden (İcra Mahkemesi) işi çok olan mahkemeye (3.Asliye Ceza Mahkemesi) görevlendirilebildiğini; adliyede oturduğu koltuklar bile değişmeyen, yıllarca aynı birimde hizmet eden yalnızca ek görevleri değişen bir kısım aynı unvandaki personele neden dokunulmadığını; bir kısım personelin her taleplerinin bir şekilde kabul edilip, bir kısmının hiçbir talebinin kabul edilmediğini; idarenin yer değişikliği talebi kabul edilen bir kısım personelin neden taleplerinin kabul edildiği yönündeki dilekçesinde yer iddialara cevap vermediğini;

f. H. Sendikası üyesi olduğunu; Yazı İşleri Müdürlerinin sendika durumlarını belirtir listede dikkat edileceği üzere başkaca H. Sendikası üyesi yazı işleri müdürü bulunmadığını; üye olunan sendikanın felsefi duruşu işaret etmesi nedeniyle kendisine ayrımcılık yapıldığını; adliyede görev yapan en genç yazı işleri müdürü olması hasebiyle de tarafına ayrımcılık yapıldığını; idarenin yıllara sâri şekilde Komisyon Başkanı ve üyelerinin değiştiği şekilde savunma yapmasını kabul etmediğini komisyonun karar alma sürecinde önemli ölçüde rol oynayan, disiplin dosyaları gibi bir çok hususta raportör olarak görev alan, zaman zaman önerilerini de sunan Komisyon Yazı İşleri Müdürünün değişmediğini iddia etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

7. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" kenar başlıklı 10'uncu maddesine göre; *"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...)*

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürllüer, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

8. 20/4/2016 tarih ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" kenar başlıklı 3'üncü maddesine göre;

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

9. Kanun'un “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinin (g) bendine göre; “işyerinde yıldırma, bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, biktirmek amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemleri” ifade eder.

10. Kanun'un “ayrımcılık türleri” kenar başlıklı 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasında, ayrımcılık türleri “a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.” olarak sıralanmıştır.

11. Kanun’un 6’ncı maddesinin 1’inci fıkrasına göre “İşveren veya işveren tarafından yetkilendirilmiş kişi; işverenin çalışanı veya bu amaçla başvuran kişi, uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere bir işyerinde bulunan veya bu amaçla başvuran kişi ve herhangi bir sıfatla çalışmak ya da uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere işyeri veya iş ile ilgili olarak bilgi edinmek isteyen kişi aleyhine, bilgilenme, başvuru, seçim kriterleri, işe alım şartları ile çalışma ve çalışmanın sona ermesi süreçleri dâhil olmak üzere, işle ilgili süreçlerin hiçbirinde ayrımcılık yapamaz.” Aynı maddenin 6’ncı fıkrasına göre “Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam bu madde hükümlerine tabidir.”

12. Kanun’un 9’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (g) bendinde Kurumun, “ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmekle görevli olduğu” düzenlenmiştir.

13. 6701 sayılı Kanun’un “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesine göre “Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

14. 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu’nun 114’üncü maddesine göre; “(3) Adalet komisyonlarının görevleri şunlardır: a) Atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adli ve idarî yargı ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin; ...

3) Naklen veya hizmet gereği atamasını, ilgili mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet savcısının görüşünü alarak, yetki alanı içerisinde yapmak.”

IV. DEĞERLENDİRME

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden Değerlendirme

15. 20.04.2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin 1’inci fıkrasında “*Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*” hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede, yaş ve siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan M. Ö. tarafından yapılan başvuruya ilişkin ön inceleme neticesinde konunun, Kurumumuzca esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olarak değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

b. Esas Yönünden Değerlendirme

16. İş yerinde yıldırma ya da yaygın adıyla mobbing, çalışanlar üzerinde oldukça yıpratıcı sonuçlar doğuran bir süreç olup çalışanların fiziksel ve ruhsal sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. İş yerinde yıldırma yeni bir olgu değildir ve toplumumuzda birçok kişi bu sorunu yaşamaktadır. Mobbing kelimesini kavramsallaştıran endüstri psikoloğu Heinz Leymann mobbingi "bir veya birden fazla kişi tarafından, sistematik olarak genellikle bir kişiye yöneltilen ve bu kişiyi çaresiz ve savunmasız bir duruma iten, düşmanca, ahlak dışı ve süreklilik arz eden eylemler aracılığıyla kurulan iletişim biçimi" olarak tanımlamıştır (16.06.2020 tarihli ve 2020/ 378 sayılı karar § 45).

17. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununda ise öğretide mobbing olarak kullanılan bu kavram "iş yerinde yıldırma" olarak tanımlamıştır. Buna göre; "*işyerinde yıldırma bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıktırmak amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemler*" olarak ifade edilmiştir. Kanuna göre eylemlerin iş yerinde yıldırma sayılabilmesi için söz konusu eylemlerin mezkûr Kanunda sayılan temellere dayalı olarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak veya bıktırmak amacıyla yapılması ve yıldırma kastının bulunması gerekmektedir. Aynı zamanda Kanunun lafzından anlaşıldığı üzere yıldırma için birden fazla eylem olması yani "eylemlerin" bulunması gerekmektedir.

18. Bir defaya mahsus yaşanan olaylar veya maruz kalınan davranışlar; şiddetli fakat aniden gelişen bir çatışma; birden çok tekrarlanırsa bile strese ve doğal iş yoğunluğuna bağlanabilecek süreklilik arz etmeyen olumsuz tutum, davranış, tartışma ve çekişmeler, yönetimin yasal yetkisi çerçevesinde performansı artırmaya yönelik tutumlar, kanunların gereğinin yerine getirilmesi, başkalarının hak ve özgürlüklerin korunması, işyeri dışında gerçekleşen tutum ve davranışlar ile benzeri uyuşmazlıklar ve durumlar her zaman işyerinde yıldırma olarak nitelendirilemeyecektir (16.06.2020 tarihli ve 2020/ 378 sayılı karar § 48).

19. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması, ayrımcılık kastı ve ayrımcı edim kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden oldukça güçtür. AİHM bu açıdan “makul şüphe bırakmayacak” bir kanıt standardı kabul etmiştir. Mahkemeye göre kanıtlama yeterince güçlü, açık ve birbiriyle uyumlu çıkarsamalardan ya da yeterince çürütülememiş maddi olgulardan oluşabilir (Nachova vd, para. 147). AİHM’e yapılan başvuruların muhatabının Taraf Devletler olması ispat yükünün yer değiştirmesi ilkesini çoğu

durumda gerekli kılmakta iken bazı durumlarda olayların tamamı ya da bir kısmı yalnızca yetkili makamlar tarafından bilindiği halde dahi AIHM, başvuranın farklı bir muameleye maruz kaldığını en azından “kanıt başlangıcı” olarak adlandırılabilir bazı kanıtlarla ortaya koyduğu durumda, farklı bir muamele olup olmadığının ya da haklı bir gerekçeye dayanıp dayanmadığının ispat yükünün karşı tarafa ait olacağını belirtmektedir (Chassagnou vd, para. 91-92). 6701 sayılı Kanunun “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesine göre “*Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.*”

20. İş yerinde yıldırma kastıyla kişiler hakkında sık sık görev yeri değişikliği yapılabilir. Böylesi durumlarda kişiler hakkında verilen görev yeri değişikliği kararları usul bakımından gerekli güvenceleri sağlanıp sağlanmadığı da özellikle göz önünde bulundurulduğunda, iş yerinde yıldırma iddialarının doğrulunun tespitinde karine olarak kabul edilecek bir seviyeye ulaşabilir. Kamu görevlileri bakımından bu doğrultuda tesis edilen idari işlemler kamu yararı amacı taşımamalıdır. İdari yapı içerisinde takdir yetkisine bağlı olarak farklı birimler arasında çalışanın görevlendirilmesi olağandır. Bununla beraber bu tür idari tasarruflarda tarafsızlık ilkesinden ödün verilmemesi ve keyfi tutumlardan kaçınılması gerekir. Çalışanın çok sık görev yerinin değişmesi durumunda, idarenin iş yerinde yıldırma kastı taşıdığı anlaşıldığında ve 6701 sayılı Kanunda sayılan temellerin birisinin varlığı tespit edildiğinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği kanaatine varılabilir.

21. Başvuran başvuru dilekçesinde 15.03.2016 tarihinden bu yana da yazı işleri müdürü olarak görev yaptığını; o tarihten bu yana yer değişikliği konusunda hiçbir talebinin kabul edilmediğini belirtmektedir. İdare ise N. Mahkemelerinde görevli olan yazı işleri müdürü sayısının 14 olduğunu; N. Adliyesinde faaliyette olan mahkeme sayısının 23 olduğunu bu nedenle yazı işleri müdürlerinin birden fazla mahkemede görev yaptıklarını; bazı mahkemelerde yoğunluk bulunması sebebiyle o mahkemede yazı işleri müdürünün tek bir mahkemeye baktığını belirtmiştir. İdare bu koşullarda mahkemelerde yer alan yazı işleri müdürlerinin talepleri olsun veya olmasın kamu yararı gözeterek yer değişikliklerinin yapıldığını belirtmektedir.

22. Başvuru dosyasında yer alan belgeler incelendiğinde başvuranın 16.03.2016 tarihinde yazı işleri müdürü olarak atandığı ilk görev yerinin 2. Ağır Ceza Mahkemesi olduğu anlaşılmaktadır. Mahkemenin faaliyetlerini durdurduğu 05.04.2017 tarihine kadar başvuran aynı mahkemede çalışmıştır. Daha sonra idare tarafından İcra Mahkemesine görevlendirilmiştir. Söz konusu görevlendirmede mahkemenin faaliyetlerini durdurduğu düşünüldüğünde idarenin yaptığı yeni görevlendirme hukuki bir zorunluk olarak değerlendirilebilir.

23. Başvuran hiçbir görevlendirme talebinin yerine getirilmediğini iddia etmektedir. İdare tarafından gönderilen belgeler incelendiğinde; başvuranın 30.07.2018 tarihinde talebi doğrultusunda geçici görevli olarak S. Adliyesine görevlendirildiği; ancak 22.05.2019 tarihli dilekçesi ile geçici görevlendirmeden vazgeçmesi üzerine geçici görevlendirme kararının

kaldırıldığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla başvuranın hiçbir görevlendirme talebinin gerçekleştirilmediği yönündeki iddiasının aksine idarenin söz konusu görevlendirmeyi başvuranın talebi doğrultusunda yaptığı anlaşılmaktadır.

24. Başvuranın 11.09.2019 tarihli dilekçe ile ceza mahkemesi veya aile mahkemesine görevlendirme talebinde bulunduğunu ve bunun idare tarafından kabul edilmediğini ancak diğer personelin görev yeri değişikliği taleplerinin kabul edildiğini iddia etmektedir. Dosyadaki belgeler incelendiğinde, 23 tane mahkemesi bulunan adliyede toplam 14 tane mahkeme yazı işleri müdürü olduğu tespit edilmiştir. Tüm yazı işleri müdürlerinin süreç içerisinde görev yerlerinin değişimine ilişkin çizelge idare tarafından paylaşılmıştır. Söz konusu çizelge incelendiğinde tüm personelin en az bir kez görev yerinin değiştirildiği, pek çok personelin üzerinde ek görevler olduğu tespit edilmiştir. İdare görev yeri değişikliklerinde talep olsun veya olmasın iş ve kadro durumunu dikkate alarak işlerin aksamasını önleme amacıyla yazı işleri müdürlerinin yerlerini ve yetkilerini değiştirdiğini belirtmiştir. Yapılan inceleme sonucu başvuranın 11.09.2019 tarihinde yapmış olduğu görev yeri değişikliği talebinin reddedilmesi idarenin takdir yetkisinin içerisinde değerlendirilmiştir. İdare tarafından açıklanan gerekçeler talebin reddedilmesi için makul gerekçeler olarak değerlendirilmiştir.

25. Başvuran, Komisyon tarafından 06.08.2020 tarihinde mevcut görevine ilaveten İnfaz Hâkimliği Yazı İşleri Müdürü olarak görevlendirildiğini; İcra Mahkemesinin taşınması gündeme geldiğinde 28.09.2020 tarihinde İnfaz Hâkimliğindeki görevinin kaldırıldığını; N. İcra Mahkemesinin 05.10.2020 tarihinde N. Vergi Dairesi'nin bulunduğu binaya taşındığını; burada yeni görev mahalline adaptasyon sürecini tamamlamış ve iş düzenini yerleştirmişken bu kez komisyonun 16/10/2020 tarihli kararı ile görev yerinin talebi dışında ve 2. kez tekrar değiştirilerek N. 3. Asliye Ceza Mahkemesi'ne görevlendirildiğini belirtmektedir. Başvuran, 2802 sayılı Kanun'un 114/3. maddesi uyarınca hâkimin görüşü de alınarak görev yerinin değiştirilebileceği halde bu yönde görüş oluşturulmadan işlem tesisi edilmesinin hukuka aykırı olduğunu iddia etmiştir. Komisyon ise başvuranın yazı işleri müdürlüğü döneminde sadece 06.08.2020 ile 28.09.2020 tarihleri arasında 53 gün ek görev yaptığını, aynı görevde bulunan çalışma arkadaşlarının yıllardır ikinci ve üçüncü ek görevlerini yerine getirdiklerini belirtmiştir. Başvuranın 3. Asliye Ceza Mahkemesine görevlendirilmesine gerekçe olarak ise; hakkında disiplin soruşturması açılmış olan M.Ö. ile M. Ç.'nin, disiplin soruşturması açılmış yazı işleri müdürlerinin aynı görevde kalmalarının disiplin soruşturmasının selameti açısından ve işlerin yürütülmesi yönünden uygun olmayacağı düşüncesi ile arasında karşılıklı görev yeri değişikliği kararı verdiğini gösterilmiştir. İdare başvuranın iddialarının doğru olmadığını; belirli konularda iş ve kadro durumuna göre lehine pek çok görevlendirme yapıldığını, 16.10.2020 tarihinde verilen komisyon kararıyla kendisinin 3. Asliye Ceza Mahkemesi'ne görevlendirilmiş olduğunu, kişinin daha önceki beyanlarından tercihinin ceza mahkemesi olarak anlaşıldığını belirtmiştir. Belgeler incelendiğinde başvuranın karşılaştırılabilir durumda olan diğer yazı işleri müdürleri düşünüldüğünde kısa bir süre için ek görev yaptığı görülmektedir. Ayrıca idare tarafından gönderilen belgelerden başvuran ceza mahkemelerinde çalışmak istediğine dair dilekçe verdiği görülmektedir. İdare tarafından söz konusu görev yeri değişikliğinin gerekçesi olarak açılan disiplin soruşturmaları gösterilmiştir. Başvuran tarafından görev yeri

değişikliklerinde mahkeme hâkiminin görüşünün alınmasının zorunlu olduğu bu sebeple usul yönünden görev yeri değişikliği işlemin hukuka aykırı olduğu belirtilmiştir. Bir idari işlemin tek başına hukuka aykırı olması söz konusu işlemin ayrımcılık yasağını ihlal etmesi için yeterli bir gerekçe olmamakla birlikte, hukuka aykırı idari işlemlerin tespiti ve ortadan kaldırılması için idari yargı mercileri görevlendirilmiştir. Yapılan açıklamalar neticesinde başvuranın son görev yeri değişikliği ile ilgili idare tarafından gerekçelendirilmiş bir şekilde takdir yetkisi kullanıldığı anlaşılmıştır, dolayısıyla bu eylem de iş yerinde yıldırma niteliği taşıyan eylemlerden biri olarak değerlendirilememiştir.

26. Başvuran Yazı İşleri Müdürü G.T.'nin sadece komisyon yazı işleri müdürlüğü ile yetkilendirildiğini, hiçbir şekilde kendisine ek görev verilmediğini; bu derece korunup kollanmasının nedeninin anlaşılmadığını; diğer yazı işleri müdürlerinden de Savcılık Müdürlerinin, 1. Asliye Ceza, 1. Asliye Hukuk, 4. Asliye Ceza Mahkemeleri müdürlerinin görev yerlerinin hiç değişmediğini; yalnızca ek görevlendirmeler verildiğini veya kaldırıldığını; H. Sendikası üyesi olduğunu; Yazı İşleri Müdürlerinin sendika durumlarını belirtir listede dikkat edileceği üzere başkaca H. Sendikası üyesi yazı işleri müdürü bulunmadığını; üye olunan sendikanın felsefi duruşu işaret etmesi nedeniyle tarafıma ayrımcılık yapıldığını; adliyede görev yapan en genç Yazı İşleri Müdürü olması hasebiyle de tarafına ayrımcılık yapılarak iş yerinde yıldırmaya maruz kaldığını iddia etmektedir. Söz konusu iddialara karşı idare; başvuran hakkında yaş, sendika ve benzeri herhangi bir nedenle görevlendirme ya da tercih dışı görevlendirme yapılması gibi bir durumun söz konusu olmadığını, kendisinin zaman içinde sendikal hareketleri ile aynı sendikalarda yer alan personelin varlığının ortada olduğunu; yıllara sâri şekilde komisyon başkanının ve üyelerinin değiştiğini dolayısıyla kendisine özel işlem yapmayı gerektiren bir kadro olmadığını; Komisyonun kişisel beceri, uyum, görev gerekleri, çevre ile iletişim, iş ve kadro durumu dışında hiçbir kişisel tercih gözeterek görevlendirme yapmadığını; idarenin takdir yetkisini kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olarak hiçbir ayırım gözetmeksizin kullandığını belirtmiştir. Belgeler incelendiğinde, komisyonda yer alan ve görev yeri değişikliği yapan kişilerin yıldan yıla farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Yazı işleri müdürlerinin sendikal aidiyetleri incelendiğinde ise, başvuran tarafından görev yeri değiştirilmediği söylenen Yazı İşleri Müdürü G.T., G.B. (1. Asliye Ceza) ve M.Ç.'nin bir sendikaya bağlı olmadığı; başvuranın G.O. (4. Asliye Ceza) ve G.Ç. (1. Asliye Hukuk) ile belli dönemlerde aynı sendikada yer aldığı anlaşılmıştır. Başvuranın 15.04.2011 tarihinden 25.11.2011 tarihine kadar B. Sendikasında, 25.11.2011'den 01.02.2013 tarihi ile 03.04.2017'den 03.08.2017 tarihleri arasında T. Sendikasında yer aldığı anlaşılmıştır. Başvuran 15.03.2020 tarihinde ise H. Sendikası üyesi olmuştur. Başvuran son 4 yıldır görev yerinin isteği dışında değiştirilmesini sendikal aidiyetine bağlamaktadır. Ancak bu süre içerisinde 2 farklı sendika değiştirdiği, belli dönem herhangi bir sendikaya üye olmadığı anlaşılmıştır. Başvuranın görev yerinin hiç değiştirilmediğini iddia ettiği kişiler ise başvuranla benzer sendikalarda görev almıştır. Ayrıca idare tarafından gönderilen görev yeri değişikliğine ilişkin çizelgeden başvuran tarafından zikredilen mahkeme yazı işleri müdürlerinin de görev yerlerinin değiştirildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla görev yeri değişikliklerine ilişkin siyasi ve felsefi görüş temelinde iş yerinde yıldırmaya maruz kalındığı iddiası dayanaktan yoksun hale gelmiştir. Başvuran aynı

zamanda yazı işleri müdürleri arasında en genç olduğu gerekçesiyle yaş temelinde ayrımcılığa uğradığı iddiasındadır. Ancak başvuran bu temele ilişkin karine oluşturabilecek herhangi bir somut olay öne sürmediği için bu temelde değerlendirme yapılamamıştır.

27. Yukarıda yer alan açıklamalar dikkate alındığında; başvuranın talebi olmaksızın görev yerinin değiştirildiği, görev yerine ilişkin hiçbir talebinin kabul edilmediği, bazı yazı işleri müdürlerinin görev yerinin değiştirilmediği, sendikal aidiyeti ve en genç yazı işleri müdürü olması gerekçesiyle iş yerinde yıldırımaya maruz kaldığı iddiaları, Kurumumuza gönderilen belgeler ve yapılan araştırmalar neticesinde siyasi ve felsefi görüş ile yaş temelinde iş yerinde yıldırma olarak değerlendirilememiştir.

V. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvuranın siyasi ve felsefi görüş ve yaş temelinde ayrımcılığa uğradığı iddialarının KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde güvence altına alınan AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

3. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

4. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,

09.03.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Süleyman ARSLAN
Başkan

Mesut KINALI
İkinci Başkan

Can ESEN
Üye

Cemil KILIÇ
Üye

Dilek ERTÜRK
Üye

Halil KALABALIK
Üye

Harun MERTOĞLU
Üye

Hıdır YILDIRIM
Üye

Mehmet ALTUNTAŞ
Üye

Mehmet Emin GENÇ
Üye

Saffet BALIN
Üye